

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВ: ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗДІЙСНЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ

*Л.В. Климчук, 5 курс
Науковий керівник – О.К. Волкова, ст. викл.
Львівський інститут банківської справи*

Сучасний розвиток економічних процесів в світі у значній мірі визначається інтенсивністю інвестиційної діяльності, що стосується усіх суб'єктів економіки. Особливе місце тут відводиться власне банківській системі, яка є основою економіки. Банки можуть виступати активними учасниками інвестиційного процесу, про що свідчать тенденції поступового зростання обсягів банківських реальних і фінансових інвестицій.

Інвестиційна політика банку – система документально затверджених правил, принципів і процедур, які визначають пріоритетні напрями інвестиційної діяльності банку, регламентують процеси здійснення банками інвестиційних операцій і послуг та спрямовані на раціональне використання банком фінансових ресурсів, формування ефективного інвестиційного портфеля з метою досягнення банком стратегічних цілей, що впливають із його загальної ділової політики [5, с.74].

Виділяють такі напрями банківської інвестиційної політики: інвестування з метою отримання вигід у формі процентів, дивідендів, виплат із прибутку; інвестування з метою отримання вигід у формі приросту капіталу в результаті зростання ринкової вартості інвестиційних активів; інвестування з метою отримання вигід у формі як поточних доходів, так і приросту капіталу [7, с.37] Варто зважати на те, що інвестиційна політика банку повинна відповідати загальній стратегії економічного розвитку банку, оскільки вона являється складовою розробленої стратегії банку. Також при прийнятті рішення про здійснення інвестиційної діяльності варто враховувати кон'юнктуру фінансового ринку, економічну ситуацію в країні, особливості розвитку окремих сфер діяльності,

оцінити відповідні фінансові інструменти з позиції їх надійності і ефективності, зважати на державне регулювання.

Під банківськими інвестиціями традиційно розуміють всі напрямки розміщення ресурсів комерційного банку, а також операції з розміщення грошових коштів на певний термін з метою набуття доходу [1, с.190]. Основна ціль банківського інвестування – забезпечити дохідність, яка буде вища, аніж витрати, пов'язані з обслуговуванням залучених коштів. На її основі розробляються конкретні завдання, серед яких: збереження коштів (забезпечення захисту від інфляційних змін); зростання капіталу (орієнтація на ті цінні папери, які мають потенціал зростання курсової вартості); дохідність (придбання цінних паперів з метою отримання дивідендів за акціями та відсотків за борговими цінними паперами); ліквідність (інвестиції у фінансові інструменти, які можна продати в будь-який момент за сприятливими цінами); мінімізація ризику [3, с.199].

Методологічне значення для аналізу має поділ банківських інвестицій на внутрішні і зовнішні. Внутрішні банківські інвестиції – це інвестиції, які здійснюються переважно у формі вкладення грошових коштів у розвиток матеріально-технічної і виробничої бази банку. Зовнішні банківські інвестиції – це вкладення, які виходять за внутрішні межі банку і потребують створення нових підприємницьких структур, наприклад, ФПГ, банківських холдингів тощо [4, с.275]. Найбільш характерними проявами інвестиційної діяльності банків є операції з фінансовими та реальними інвестиціями. Зазвичай фінансові інвестиції поділяють на прямі та портфельні. Прямі інвестиції – це господарські операції, які передбачають внесення коштів або майна у статутний капітал юридичної особи в обмін на корпоративні права, емітовані такою юридичною особою. Портфельні інвестиції – це господарські операції, які передбачають придбання цінних паперів та інших фінансових активів за грошові кошти на фондовому (біржовому) ринку. [1, с.192–193]

Основними цілями вкладення комерційних банків коштів у цінні папери є: досягнення ліквідності, одержання доходу, зростання вкладень, збереження коштів та мінімізація банківських ризиків. Досягти банком усіх цілей одночасно неможливо, необхідно знайти компромісне рішення, тобто з'ясувати, що для банку на даний час є пріоритетним, а що – другорядним. Саме тому розпошення вкладень банку за видами цінних паперів і, як наслідок, формування інвестиційного портфеля дають змогу поєднати різні цілі інвестиційної діяльності [6, с.55]

Ефективне управління і контроль за інвестиційною діяльністю дають змогу забезпечувати відповідний результат для банківської структури в ході інвестування. Управління банківськими інвестиціями означає: встановлювати оптимальну часову та просторову структуру, а також обсяги банківських інвестицій; підвищувати ефективність банківської інвестиційної діяльності з метою зменшення витрат і отримання високих результатів; розробляти нові банківські інвестиційні продукти, які б користувалися попитом і змогли б забезпечити банку максимальний прибуток; підбирати для банківської інвестиційної діяльності висококваліфікований персонал та ефективно його використовувати [1, с.192].

Одним з основних напрямів підвищення ефективності управління інвестиційною діяльністю є використання комплексного підходу. Комплексний підхід до управління інвестиційною діяльністю – системно інтегрований процес управління, який підпорядкований єдиному стратегічному задуму, орієнтованому на успішну реалізацію інвестиційної політики банку. В управлінні інвестиційною діяльністю сьогодні дедалі частіше використовується інвестиційний бюджет, який включає доходи і витрати від інвестиційної діяльності, а також потреби в інвестиційних ресурсах по всіх вибраних напрямках і інвестиційним проектам [2, с.184]. Значущість обгрунтованої інвестиційної політики пояснюється тим, що від її раціональності та ефективності, по-перше, залежать рентабельність, ліквідність, надійність і конкурентоспроможність діяльності будь-якого банку. По-друге, від обсягів й умов інвестиційного забезпечення економічної діяльності залежить результативність і конкурентоспроможність банківських клієнтів – реципієнтів інвестицій. У загальному підсумку інвестиційна політика банків має вплив на розвиток соціально-економічних процесів на регіональному і загальнодержавному рівнях [5, с.74]

Отже, у сучасних умовах господарювання інвестиційна діяльність банків має стати однією із важливих сторін банківської стратегії. Основою проведення інвестиційної діяльності виступає вдало розроблена інвестиційна політика, яка має включати всі головні аспекти її здійснення на основі врахування внутрішніх і зовнішніх чинників щодо конкретного банку. Реалізація інвестиційної діяльності дає змогу отримати вигоди у вигляді зростання доходів банку, його

ліквідності, посилення впливу на інші комерційні структури, розширення обсягів діяльності, диверсифікація ризиків, освоєння нових ринків, залучення додаткових ресурсів, розвиток сфери діяльності та зростання прибутковості і рентабельності банку. У ході проведення інвестиційної діяльності важливо забезпечити управління нею. Це дозволить підвищити ефективність інвестування та знизити можливі ризики. Для цього пропонується використовувати комплексний підхід, інвестиційний бюджет, планування та прогнозування, оцінку та аналіз важливих показників, забезпечувати контроль та моніторинг за проведенням інвестиційної діяльності. Таким чином, ефективність інвестиційної діяльності забезпечується через зростання вигод банку у процесі її здійснення, що у свою чергу потребує належного управління та врахування всіх чинників, що впливають на ухвалення того чи іншого інвестиційного рішення.

Список використаних джерел

1. Гришук А.М., Шарко А.Р. Теоретичні основи інвестиційної діяльності банків// Науковий вісник НЛТУ України/ А.М. Гришук, А.Р. Шарко. – 2013. – Вип. 23.10. – С. 190 – 195
2. Кльоба Л.Г. Вдосконалення управління банківською інвестиційною діяльністю в Україні// Науковий вісник НЛТУ України/ Л.Г. Кльоба. – 2008. – Вип. 18.6 – С. 182 – 188
3. Кравчук І.С. Особливості реалізації банками інвестиційної політики на ринку цінних паперів України// Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України/ І.С. Кравчук. – 2012. – № 1. – С. 198 – 211
4. Паласевич М.Б., Блонська В.І., Шевченко С.Г. Суть, ознаки та структура банківської інвестиційної діяльності// Науковий вісник НЛТУ України/ М.Б. Паласевич, В.І. Блонська, С. Г. Шевченко. – 2005. – Вип. 15.3 – С. 269 – 277
5. Печенко О.О. Теоретичні підходи до визначення сутності інвестиційної політики банку// Вісник УБС НБУ/ О.О. Печенко. – 2010. – № 2 (8). – С. 71 – 75
6. Пурій Г. Особливості здійснення операцій комерційних банків на ринку цінних паперів// Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка/ Г. Пурій. – 2008. – № 102. – С. 54 – 56
7. Фінансові інвестиції банків: Навч. пос./ За ред. Б.І. Пшика. – К.: УБС НБУ, 2008. – 194 с.